

BOTVIDSBYGDEN

ORGAN FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE

KARIKÄTÜR AV
N.H. 1942

K. JOHAN THUNSTRÖM
1881-1958.

Johan Thunström var född i torpet Nynäs under Riksten och har haft sina släktingar och anförvanter på Riksten över 300 år. På senare år slutade Johan Thunström på Riksten och byggde eget hus vid Dalkarsbjärr i Tullinge där han idkade eget återi med häst och vagn, körslor saknades inte i det uppväxande samhället Tullinge. Thunström var dessutom känd vida omkring för sin slagfärdighet och sina snabba och roliga repliker.

Vid en intervju med Johan Thunström 1953 berättar han då han som pojke bodde i Hässle lyssnade till vad hans mormor hade att berätta från sin barndom bl a

Det hände ibland under mörka vinterkvällar när brasan brann i den öppna spisen att man helt plötsligt överraskades av ett crafande med vassa klor på fönsterbrädan för-

skräkta fram vil att det var en varg. gula refleköggen som lyste esad oia.

Det gällde att handla kvikt. Min pappa tände på stora föresticker i spisen och mamma tog fram en bläckburk med järnskröt (en skrammelburk) å så bar det iväg ut med töreblosser först och skrammelturken efter och vargarna försvann i den vildaste flykt.

Det var vargatider berättar mormor.

En sommarkväll hade gården sina 5 hästar på bete i en hage, hästarna blev oroliga och plötsligt kom ett par vargar smygande, när hästarna fick syn på dem ställde de sig instinktivt i försvarsställning med huvudena i mitten och baken utåt som en 5-uddig stjärna och så fort en varg kom i närheten slog hästarna bakut med benen.

Det fanns ingen möjlighet för vargarna att nå sitt byte.

Efter misslyckade försök gav vargarna sig iväg på andra jaktmarker.

Mormodern hade också berättat att en ryttare hade stannat utanför ett torp i närheten, stigit av sin häst och gått in i torpet för att få lite vatten. Här var bara en liten flicka hemma. Har du mor eller far hemma frågade ryttaren. Nej, dom är på dagsverke på gårn. Kan jag få lite vatten av dej sa ryttaren, ja gärna sa flickan. Har ni någon bibel här sporde ryttaren. Ja det finns då. Får jag se på den. Ja gärna sa flickan och tog ner en mycket använd bibel från hyllan på väggen och räckte den till ryttaren som varsamt började bläddra i den. Helt obemärkt stoppade ryttaren i sedlar i bibeln varefter han tackade och försvann.

När föräldrarna kom hem berättade flickan vad som hänt. Varför ville han se på bibeln undrade föräldrarna, flickan visste ingenting om det. De tog fram bibeln och hittade 5 st. sedlar-Fem Riksdaler Rikssynt. De glada och häp-

na föräldrarna fick ovtpar dagar senare veta att det var kungen Karl xv som varit på besök.

AM

Från arbetsfältet.

Vårt folkdanslag på Äggsexa i Säter

Den 3/4 - 71 var vi inbjudna att delta i Äggsexa i Säter. Den inträffade årligen lördagen före Påsk. Det var 20 stycken som från början anmälde sig men när resan startade var vi 14 stycken, sjukdom och dyl. hade försäkrat de andra.

Resan påbörjades ifrån Söderberga i Södertälje där samlingen var kl. 13 men på grund av vissa förseningar och en kopp kaffe kom vi inte iväg förrän 13.30. I Avesta hade vi matrast på Tavernan som så många gånger förut. Där strålade vi samman med en bil som hade haft andra vägar upp. Strax efter 17 anlände vi till Kullsvedens skola, där vi drack kaffe, saft och bulle. Vid inträdet i gymnastiksalen gick stegen till de gamla sovplatserna. Stor sorg utbröt när vi märkte att det inte fanns några "pingisbollar" så att de efterlängstade "pingismatcherna" uteblev. När sorgen lagt sig började vi göra iordning för natten, luftmadrasser pumpades, sängar ställdes ut, gymnastikmattan häktades ned och fick åter tjänsigöra som madrass.

Innan vi böt om och åkte in till Säter och träffen hade vi en liten paus. I 19-tiden styrde vi kursen emot träffen, där vi bjöds på the, smörgås och ägg. En stunds allsång innan dansen och Karl-Erik sjöng solo "Jag är ifrån Säter hej". Där efter började dansen, musiken bestod av ett 20-tal spelmän ifrån olika lag. Deltagandet var omkring

180 personer. Dansen varade till 23-tiden då det bjöds på kaffe och tårter, därefter fortsatte dansen till 1-tiden då den avslutades med en polsk och spelmännen tackade med att spela Tystbergalåten.

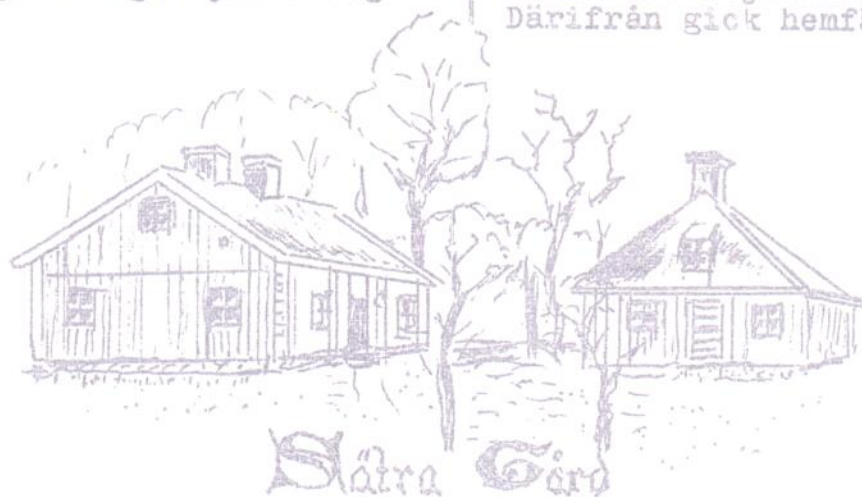
Med tillbaka till skolan hade vi 10 stycken ifrån Köping de skulle ligga i samma skola som oss. Ett dividerande började om var de skulle ligga men till slut var man överens och sovsäckarna rullades ut. En medtagen bandspelare placerades fram och koridoren i nedre våningen blev danssalong. Någon kröp i säng lite då och då. Två stycken kom aldrig isäng.

Spridda kommentarer hördes i mörkret "Jag får cellsträck när jag drar igen dragkedjan". Jag

stryper mig". "Man borde ha en kniv i sovsäcken så att man snabbt kan komma ur". Klockan 7.30 gick det inte att hålla de två nattvakarna lugna längre. Då var alla snart vakna och Bernt kokade sin vana trogen jättegod choklad åt oss, till den åt vi smörgås. För de som ville ha extra mungymnastik fanns det före detta hårda smörgåsar kvar sedan natten, vi fick nämligen smörgåsar med oss hem på natten som var kvar sedan thesuppen.

Vid 10-tiden lämnade vi Kullsveden skola och åkte in till Säter för att göra en sväng och se på den lilla idyllen. Kafferasten togs på Ångsö. Det var ont om sittplatser men det ordnade sig "Finns det hjärterum finns det stjärterum" heter det ju. Därifrån gick hemfärden i stapper.

Elisabeth

Ursprungligen tillhörde Sätra Gård det mäktiga Årsta, som på sin tid omfattade hela Södermalm och sträckte sig ända ut till Fittja. Redan år 1619 avstyckades gården från Årsta.

Sätra Gård är numera i Stockholms stads ägo, har renoverats och ger ett mycket vackert intryck. Användes nu till: barndaghem, kursverksamhet och sammanträden, upplåtes även till föreningsfester.

Den 19 mars hade Gillet en så hemlig utfärd pr bil. En mycket spännande företeelse. Då man anmälde sig att delta stuvades man in i en av Gilletkamraternas bilar som denna gång var 14 st. med start vid Tullinge Station kl 19.15. Så bär det iväg med ledarbilen i täten, endast den bilföraren viste var målet för färden var beläget. Färden gick via Trädgårdsterp i

händelse någon skulle ha förirrat sig dit. Därifrån Katrinebergsvägen mot Huddinge. Komna ut till Glömstavägen styrdes vägen mot Fittja. Fittja värdehus? Å nej! så långt kom vi inte.

Bilkaravanen körde en helt annan väg genom Glömsta, ett samhälle som var helt utan raka vägar, något så backigt och kurvigt hade man väl aldrig åkt i tidigare. Karavanen rörde sig som en slingrande orm och då förstär man hur vägnätet såg ut. Hade ledar-Lars-Erik och Gunnar valt denna väg för att förvillan deltagarna på färden så hade de gjort det grundligt. Men trots allt kom man helt plötsligt mitt upp i ett ljushav av lampor och upplyst betång, det var ju Skärholmen.

Ja man skulle naturligtvis till Kungens kurva? Men den kurvan åkte vi förbi och färden gick vidare rakt genom Skärholmen fram till Sätra där karavanens ledare stannade vid Sätra Gård som också blev målet för färden.

Ledarna för arrangemang var Inger & Lars-Erik samt Ingrid & Gunnar. Inger tog emot och hälsade oss välkomna till Sättra Gård där festligt dukade kaffebord med landgångar väntade oss. Valle och Lennart spelade upp till samling kring kaffeborden och det efterlängtnade kaffet smakade utmärkt.

I ett större rum blev det senare lek och dans till kl 11 då hemfärden antogs på något bättre vägar och man var snart hemma efter en mycket lyckad Gillekväll. Arrangörerna är väl värda en eloge.

Georg

HUDDINGE HEMBYGDSFÖRENING
ARRANGERADE EN MILJÖAFTON I KLOCKARGÅRDEN DEN 7 MARS.

Till denna hade bl.a. Botkyrka Hembygdsförening och Grödinge Hembygdsförening inbjudits.

Spelmännen Lennart Stenbäck och Valle Karlsson inledde med pensionärsvalse som Valle komponerat och tillägnat pensionärerna i Tumba.

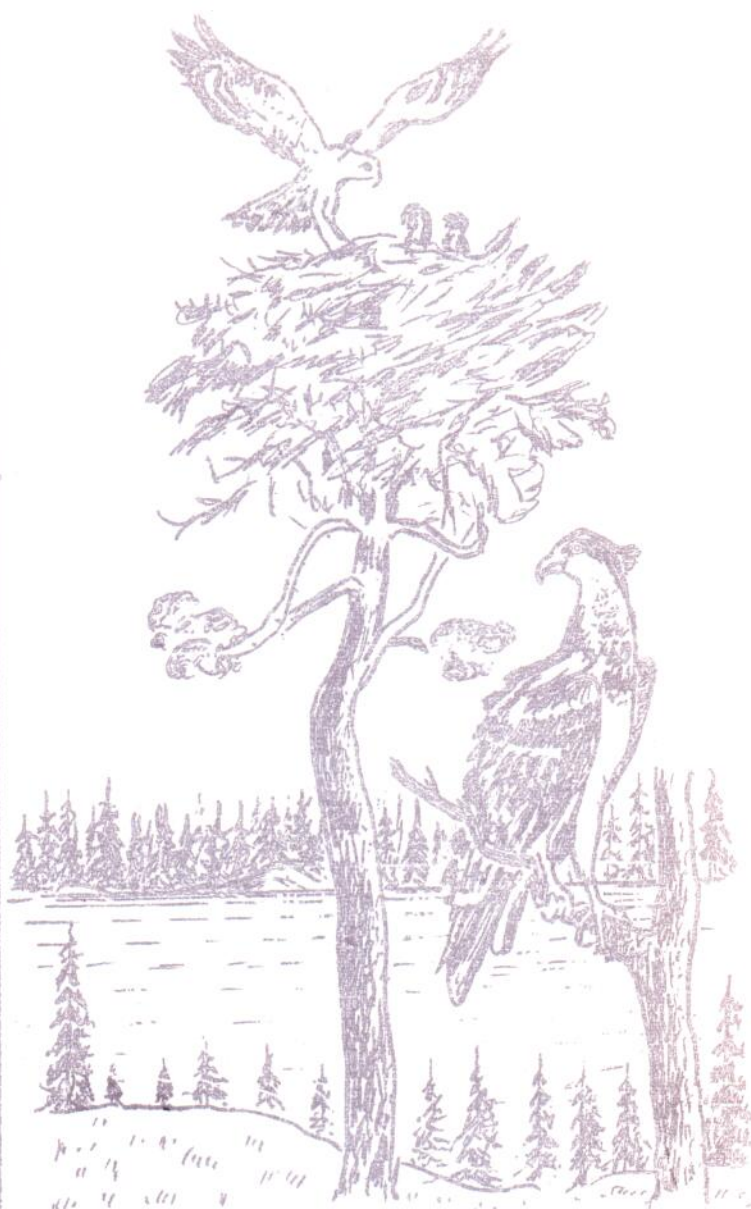
Sedan man tagit plats kring de dukade långborden ca 200 personer hälsade ordf. i Huddinge Hembygdsförening Einar Gustafsson alla välkomna och uttryckte sin glädje över att så många hade infunnit sig. Botkyrka folkdanslag dansade bl.a. Fjällnåspolka under det att kaffe med dopp serverades.

Skriftställaren och fotografen Nils Gonner visade här efter sin sällsynta välgångna film "Sommar vid Kärrsjön" samtidigt som han berättade om de vackra naturbilderna. Man fick bl.a. följa den sällsynta fiskgjusen i dess kamp för sin familjs tillvaro, och icke minst intressant alla de olika djur som lever och fortplanter sig i Kärrsjön, så och alla djur kring sjöns stränder.

Filmen var ett mästerverk av stora mått och belönades med ovationsartade applåder.

För att djur- och växtriket skall bestå är miljövården ett livsvillkor.

Ännu uttogs folkdanser och Einar Gustafsson tackade alla som medverkat i kvällens program.

Fiskgjusefamilj vid Kärrsjön.

Respektive ordförande. Rolf Arvidsson tackade å Grödinge Hembygdsförenings vägnar och Lars Ax å Botkyrka Hembygdsförenings vägnar för en synnerligen minnesrik och givande kväll.

georg

Var finns Kärrsjön?

Jo, den ligger precis på gränsen mellan Huddinge och Botkyrka, dess östra del i Huddinge och västra i Rikstens trönpark i Botkyrka.

DU HAR KANSKE REDAN FÅTT ETT INBJUDNINGSBREV TILL HEMBYGDSGILLET
LÄS HEMBYGDSDAG DEN 23 MAJ KL 13.
VÄL MÖTT VID TRÄDGÅRDSTORP I TULLINGE

VARFÖR HAR MAN BYGGT EN SMEDJA VID TRÄDGÅRDSTORP?

Anledningen är den att förre ordf. i Gillet Gunnar Lindström hade förvärvat en komplett uppsättning smidesverktyg, delvis nya ca 100 st. för en mycket ringa penning. Verktögen härstammar från ett torp under Tullgarn i Södermanland.

Schelin som bodde på torpet hade för avsikt att iaka smideshantverk. Så blev det dock inte när han dog innan han börja sin verksamhet.

Sonen Evert Schelin hade troligen inte intresse av smideshantverk, varför han sålde hela samlingen verktyg till Gillet på rekommendation av dess ordf. som var god vän med Evert Schelin. Detta hände 1965.

Några intresserade medlemmar ansåg att dessa verktyg borde kunna användas till sitt ursprungliga ändamål. Då muraren Stig Sterling i Tumba välvilligt lovat utföra allt murningsarbete gratis, beslöt att bygga en smedja av äldre modell. Bälgen var en gåva från Elvesta och timret från statarlängan Liselund Tullinge gård.

Byggstart ägde rum den 9 okt. 1970, och kommer att invigas söndagen den 23 maj 1971 med tal av Gillets förste hedersledamot Erik Castegren.

Byggnadspersonal har varit: Gunnar Avelin, byggnadsingenjör Alexis Blomberg, arbetsledare och timmerman.

Gunnar Gustafsson, grundläggare Erik Hagdahl, sementarbeten David Karlsson, Helge Berg och Georg Malmkvist hantlangare Georg var också kaffekekare.

G.-M.

Vad betyder SS-märkt tegel som förekommer i våra byggnader vid Trädgårdstorp? att teglet är från Slagsta gamla tegelbruk är oss bekant.

Red. har vänt sig till Tegelbrukens Försäljnings AB. med förfrågan. I en bok om gamla tegelbruk fann man att det vid Slagsta har funnits två tegelbruk. Slagsta Tegelbruk I och Slagsta Tegelbruk II och skulle därför möjligen kunna vara märkt med ett S resp. två SS. Det troligaste är dock att som i så många andra tegelbruk, man har märkt teglet med två bokstäver ur brukets namn i detta fall de två esser i namnet Slagsta.

=====

TRÄDEN FRAMFÖR TRÄDGÅRDSTORP.

Jag gästade förra året en familj Gun och Yngve Lövgren i Umeå detta var i samband med Sanct Georgs Gillen i Sverige Landsgillet i Umeå.

Efter tinget bjöds vi på middag i Umeågillet medlemmars privata hem och jag hamnade just hos familjen Lövgren. Vi har sett varandra förr yttrade Yngve. Ja det stämmer men var? Jo, vid Trädgårdstorp i Tullinge.

Det blev en mycket angenäm middag. Konversationen rörde sig mest om Trädgårdstorp. Bl.a. fick jag veta att Yngve hade planerat träden framför Trädgårdstorp. Hagtornstradet 1932 och Björken 1940.

Familjen Lövgren bor i en mycket vacker villa Bryngelavägen 8. 90251-Umeå.

Georg.

Midsommaraftonen
nalkas och vi är beroende din medverkan:

Eventuella gåvor motages med största tacksamhet. Kaffebrod och kakor är särskilt välkommet. Kan du bidra med bröd och kakor eller på annat sätt medverka under Midsommardagarna så ring och anmäl detta i god tid till:

Britt-Inger Hultman Tel. 975560 eller Ingrid Söderberg tel. 0755.18132 Monica Ax Tel. 7781338

Festkommitté

M A J B R A S A

Valbergemäsafirades på Trädgårdstorp även i år med flammande bål.

Man sjöng "Vintern rasat ut" och Lennart Stenbäck utbringade ett Leve för våren. När brasan började falna tändes det av Nisse Söderberg fint arrangerade fyrverkeriet.

På logen hade festkommittén sin vana trogen ordnat med kaffe och bullar. Valle med bälgaspel och Lennart med fela svarade för musiken till dansen som trädde ända till den 1 maj.

SVENSKA UNGDOMSRINGENS STOCKHOLMS-DISTRIKTS TERRÄNGLÖPNING D. 9 MAJ. arrangerades i år av Botkyrka Hembygdsförening. Sportledarna hade lyckats få c:a 250 deltagare

att ställa upp i tävlingen. De gynnades också med ett strålande vackert väder.

Tävlingen avhölls i Huddinge med start och mål vid Flemmingsberg strax intill Billman Regulator A-B där man fick disponera omklädningsrum och expeditiionslotter.

Från Gillet deltog ett 30-tal medlemmar som funktionärer med Gunnar Lindström som tävlingsledare.

I terränglöpningen deltog från vårt Gillet följande med resultat:

Herrar seniorer kl. I, 3000 m.:

12. Hans Olsson 15,05 min.
14. Sven-Gunnar Broström 15,18 min.
31. Lars-Erik Hultman 16,08 min.
63. Anders Olsson 18,10 min.

Damer seniorer kl. II, 1500 m.

15. Ingela Larsson 10,00 min.

Damer oldgirls klass III, 1500 m.

1. Ingrid Avelin 9,07 min.
4. Britt-Inger Hultman 11,30 min.

Damer Juniorer klass VI, 1000 m.

1. Gun Lindström

Till alla dem vilka hjälpt till som funktionärer framför sportledarna ett varmt tack.

Vi ha glädjen att hälsa följande nya medlemmar välkomna i Gillet.

Arne Mattsson	Tumba
Karin Mattsson	Tumba
Brita Söderberg, Mariebergs säteri, Grödinge	Salem
Torbjörn Palm	Tumba
Berit Nylén	Tumba
Christina Furuliden	Tullinge
Anna-Dagmar Bjelle	Tullinge
Tore Lindström	Tullinge
Margit Lindström	Tullinge

Inom Botkyrka Hembygdsförening är tältalsordet Du.

Redaktionen:

Georg Malmkvist
Domherrestigen 2. 14700 TULLINGE.
Tel. 08.7781711.

Gåvor

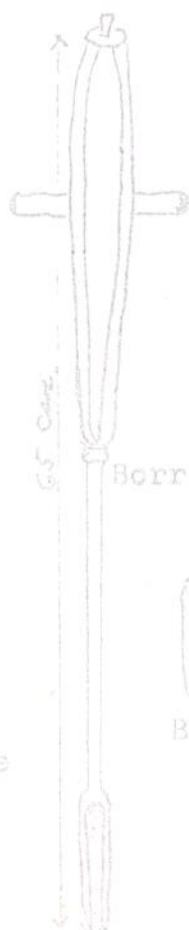
Verktyg och redskap från det gamla Slagsta tegelbruks dagar. Bruket nedlades 1914. Gåvorna från Albert Nilbäck, Slagsta.

Tre
handsmilda
tänger

Vävspännare

Borr

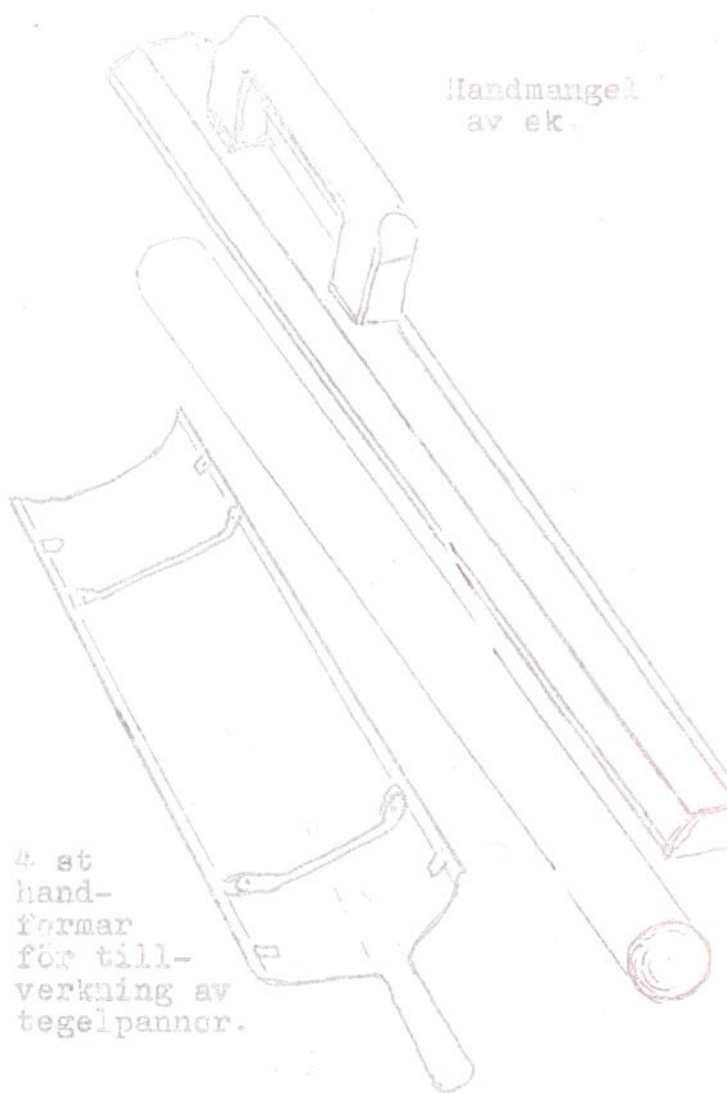
Kardor

Borrsväng

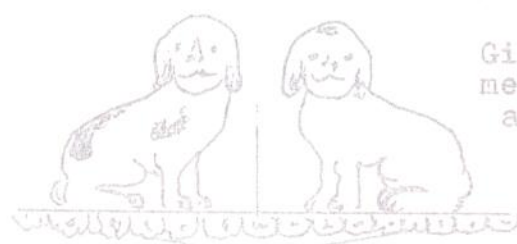

Mindre
tving
av trä.

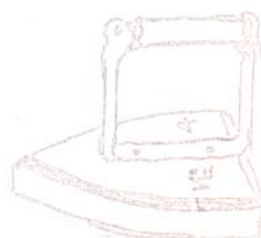
Handmangel
av ek.

4. st
hand-
formar
för till-
verkning av
tegelpannor.

Gipshundar
med hörnhylla
av Alexis
Blomberg

En fotoförste-
ring 45 x 50 cm.
av Botkyrka kyrka
fotograferad och
skänkt av Bernt
Carseberg och
Valle Karlsson.

Strykjärn av
fröken Eva
Möller

ETT VARMT TACK TILL ALLA GIVARE

Styrelsen.